

Bijlage 7: Quicksan flora en fauna

RAPPORT
Flora- en faunaquickscan
voor actualisatie
van het bestemmingsplan van Spui
(Gemeente Terneuzen)
- AM11200 -

Opdrachtgever
Ordito
Postbus 94
5126 ZH GILZE

Projectnummer
Aeres Milieu projectnummer AM11200

Status rapport
Definitief

Autorisatie

Opsteller rapport:	paraaf	datum
Ir. J.P.M. Hovens Ir. G. Lenstra		14 oktober 2011
Kwaliteitscontrole:	paraaf	datum
Ing. J.M.G. Reuver		14 oktober 2011

Gewijzigd op: 21 maart 2012

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	5
2. BELEIDSKADER	7
2.1 Inleiding	7
2.2 Flora- en faunawet	7
2.3 Natuurbeschermingswet 1998	8
3. WERKWIJZE	11
3.1 Beschrijving van het plangebied	11
3.2 Veldinventarisatie	15
4. RESULTATEN INVENTARISATIE	17
4.1 Resultaten beleidsinventarisatie	17
4.2 Resultaten veldinventarisatie	19
5. EFFECTEN VAN DE VOORGENOMEN INGREEP	25
5.1 De ingreep	25
5.2 Effecten van het nieuwe bestemmingsplan	25
5.3 Effecten op strenger beschermde soorten	25
5.4 Effecten op beschermde gebieden	26
6. CONSEQUENTIES VANUIT DE WET- EN REGELGEVING	27
6.1 Flora- en faunawet	27
6.2 Overige regelgeving	27
Literatuur	29

1. INLEIDING

In opdracht van Ordito heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een quickscan flora- en faunaonderzoek uitgevoerd voor de voorgenomen actualisatie van het bestemmingsplan van Spui (Gemeente Terneuzen).

Aeres Milieu is gevraagd het volgende aan te geven:

- welke beschermde dieren en planten komen mogelijk voor in het plangebied
- welke effecten heeft de voorgenomen ingreep
- kunnen negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht)
- welke eventuele gevolgen zijn er met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet en de EHS en op welke wijze kunnen die worden gecompenseerd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het huidige beleidskader en van de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven en in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 6 behandelt de consequenties van wet- en regelgeving.

2. BELEIDSKADER

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het natuurbeleid van de diverse overheden, dat van belang is bij de voorgenomen herinrichting van het plangebied. Het natuur- en soortenbeleid is in Nederland geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan de Europese wet- en regelgeving, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998, 402) is op 1 april 2002 in werking is getreden. Deze wet bundelt onder meer de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, namelijk de Vogelwet 1936, de Jachtwet, (de oude) Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 18 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' –zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie 'overige soorten', een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:

- Onderzoek en onderwijs;
- Repopulatie en herintroductie;
- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van openbaar belang;
- Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- Bestendig gebruik;
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Volksgezondheid of openbare veiligheid
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

2.3 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurbeschermingswet 1998 beschermt verschillende soorten gebieden

De eerste Natuurbeschermingswet in Nederland dateert van 1967, deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen, onder andere door het aanwijzen van beschermde natuurmonumenten. Deze oorspronkelijke natuurbeschermingswet is in 1998 vervangen en sindsdien richt de wet zich nog uitsluitend op de bescherming van gebieden.

De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (tezamen genoemd "Natura 2000") zijn geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet. Zodoende is het Europese beleid ten aanzien van natuurbescherming in de Nederlandse wet verankerd. De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van de volgende soorten gebieden:

- Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (samen zijn dit de Natura 2000-gebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands (RAMSAR Conventie).

De Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder op de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. In de richtlijn worden nadere regels gesteld aan de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Een aantal gebieden is hierbij aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het ecologische netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor beschermde vogelsoorten kan geen ontheffing worden aangevraagd voor uitvoering van werkzaamheden.

De Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van deze richtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Bijlage IV vermeldt in het wild voorkomende kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die strikt beschermd moeten worden.

Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen samen Natura 2000. Alle lidstaten van de Europese Unie wijzen beschermde natuurgebieden aan die waardevol zijn voor het behoud van biodiversiteit in Europa. Nederland zal aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging maken rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EL&I. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheersplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met zo'n aanwijzing komen te vervallen. De buiten de Natura 2000 gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

Wetlands (RAMSAR Conventie)

De Ramsar-conventie is een internationale overeenkomst inzake watergebieden (draslanden) die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels. Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

3. WERKWIJZE

3.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied (figuur 3.1.1.) bestaat uit de plaats Spui met de Ebenhaezermolen en het gebouw van de Vrijmetselaardij (zie foto's voorzijde) en de straten Sparksstraat (figuren 3.1.2. en 3.1.3.), Graafjansdijk (voorzijde, inzet rechtsonder), Pootersdijk (zie figuur 3.1.4.) en Spui. Door het plangebied stromen de Spuikreek en de Bronkreek, met natuurlijk ogende oevers en rietkragen van soms meer dan 30 meter breed (zie figuur 3.1.5.). De aan de wegen Spui en Pootersdijk gelegen woningen liggen veelal op grotere kavels, die in een aantal gevallen zijn ingericht als hoogstamweide (zie figuur 3.1.6.) of weiland. De grote tuinen aan de Graaf Jansdijk zijn ingericht met natuurlijk (ogende) vijvers (zie figuur 3.1.7), bomen en struweel.

Figuur 3.1.1. Het plangebied (omgeven met een roze lijn).

Figuur 3.1.2. De Sparksstraat (noordzijde)

Figuur 3.1.3. De Sparksstraat (zuidzijde)

Figuur 3.1.4. Boerderij met knotbomen aan de Pootersdijk

Figuur 3.1.5. Brede rietkragen langs de Spuikreek

Figuur 3.1.6. Hoogstamweitje aan de weg Spui

Figuur 3.1.7. Natuurlijke ogende vijver in een wilde tuin aan de Graaf Jansdijk

3.2 Veldinventarisatie

Op 7 september 2011 is het plangebied bezocht voor een quickscan. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde dier- en plantensoorten. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten, zoogdieren en vogels en geschikte habitats voor reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Daarnaast werden enkele omwonenden geïnterviewd omtrent het voorkomen van bijzondere dieren.

Aan de hand van relevante (verspreidings)literatuur (Bijlsma *et al.*, 2001; Bos *et al.*, 2006; Limpens *et al.*, 1997; RAVON, 2001, 2003, 2004, 2006, 2007, 2010a en 2010b; Van Roomen, 2000 en SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002) is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

Alex de Smet heeft namens STONE (Stenuilen Onderzoek NEderland) Zeeland de door hun in 2011 in Spui gevonden steenuilen- en kerkuilenterritoria aangeleverd. Bert van Broekhoven (lid Vogelwerkgroep de Steltkluut) leverde algemene gegevens over het voorkomen van bijzondere vogels in en rond Spui. Daarnaast werden de heer B. Vroegindewei (bewoner van Spui 2) en de bewoonster van Pootersdijk 3 over de geschiedenis van de op hun erf aanwezige uilenkasten geïnterviewd.

4. RESULTATEN INVENTARISATIE

4.1 Resultaten beleidsinventarisatie

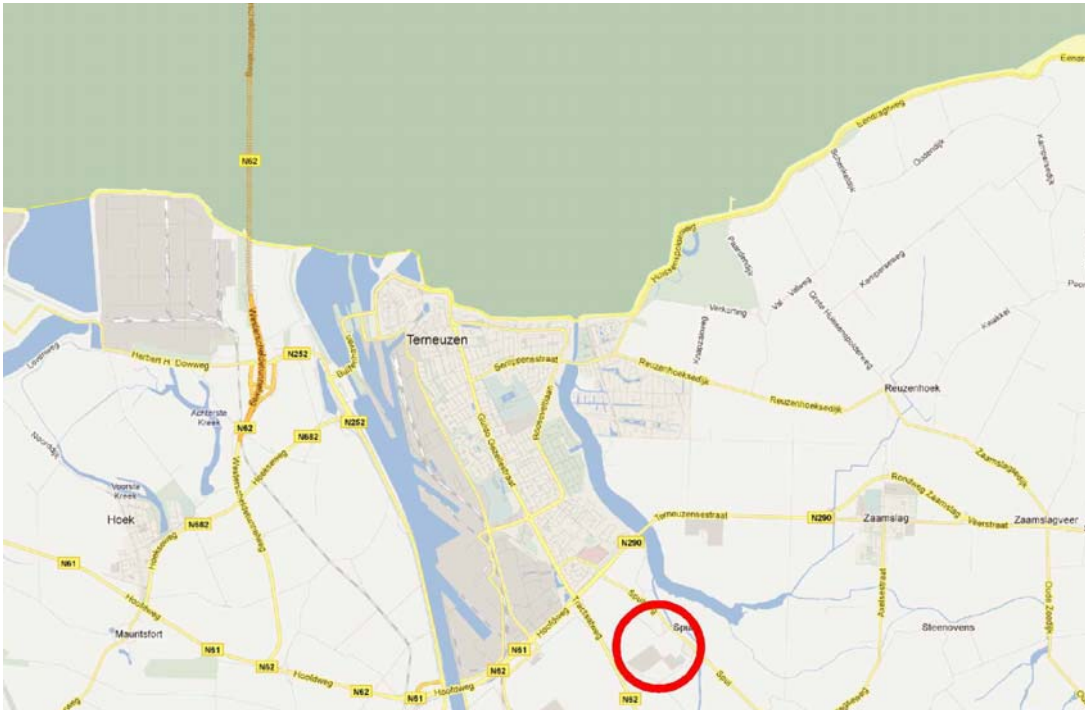
Delen van het plangebied bevinden zich in de EHS (Ecologische Hoofdstructuur; zie figuur 4.1.1.).

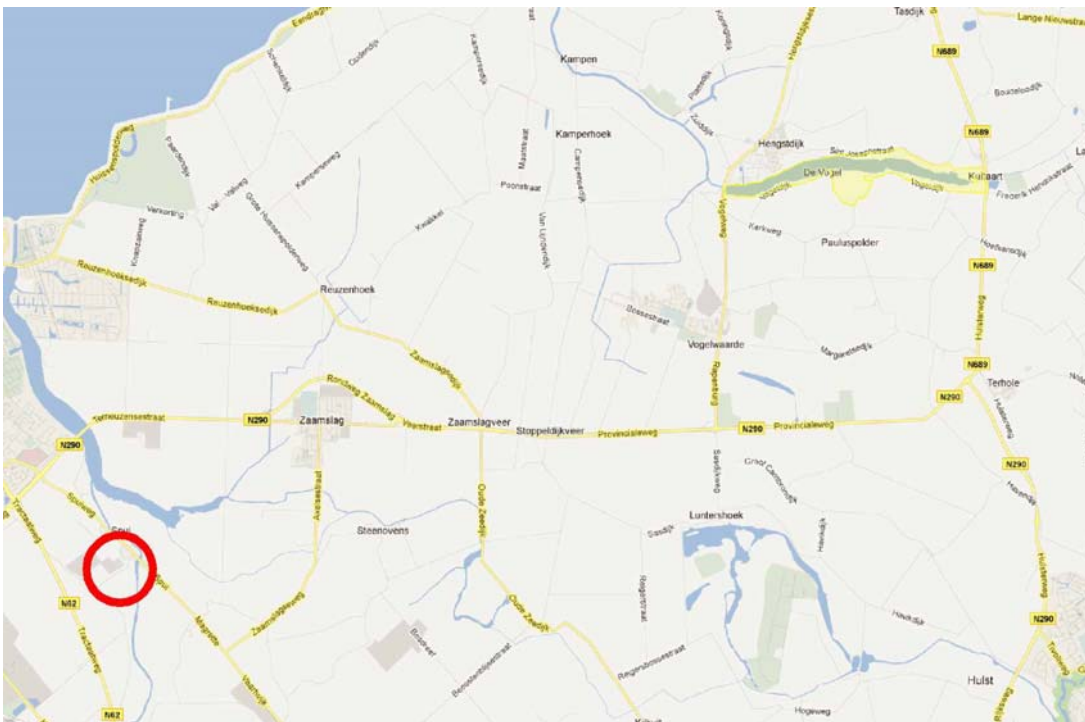
Figuur 4.1.1. Het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van de EHS.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is 'Westerschelde en Saefinghe', op circa 4 km ten noorden van het plangebied (zie figuur 4.1.2.). Delen van dit Natura 2000 gebied maken deel uit van Beschermd Wetland Westerschelde.

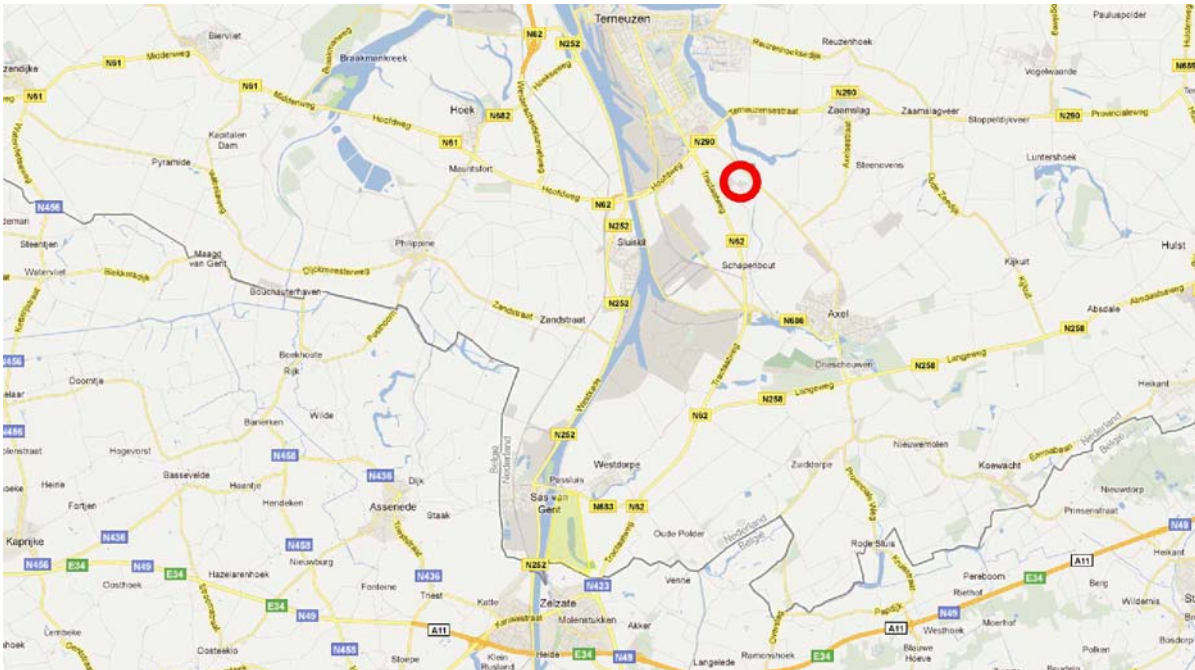
Andere Natura 2000 gebieden in de omgeving van het plangebied zijn 'Vogelkreek', op ongeveer 8,5 km ten oosten van het plangebied (zie figuur 4.1.3.) en 'Canisvliet', op circa 9 km ten zuiden van het plangebied (zie figuur 4.1.4.). Beschermde landschappen en andere beschermde natuurgebieden zijn afwezig nabij het plangebied.

Figuur 4.1.2. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000 gebied 'Westerschelde en Saeftinghe' (blauwgroen en geel omljnd weergegeven).

Figuur 4.1.3. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000 gebied 'Vogelkreek' (blauwgroen en geel omljnd weergegeven).

Figuur 4.1.4. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000 gebied 'Canisvliet' (blauwgroen en geel omlijnd weergegeven).

4.2 Resultaten veldinventarisatie

Zoogdieren

De meeste gebouwen in het plangebied hebben geschikte holten die dienst kunnen doen als zomer-, kraam- winter- of najaarsverblijf van vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis. Hierbij valt te denken aan spouwen en kierende boeiboorden (zoals die op het gebouw van de Vrijmetselaars; zie grote foto voorzijde rapport), gootbetimmeringen etc. Knotbomen (zoals op het erf van Pootersdijk 3; zie figuur 3.1.4. en in de tuin van Spui 7) en hoogstambomen (zoals op het erf van Spui 28; zie figuur 3.1.6.) zijn vaak hol en daardoor geschikt als verblijf voor boombewonende vleermuissoorten, als watervleermuis, grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. (Laan)bomen en rietkragen (zoals de oevers van de Bronkreek en Spuikreek) kunnen dienst doen als vaste vliegrouwe voor vleermuizen. Dergelijke vaste vliegrouwen worden in de Flora- en faunawet gezien als een vaste rust- en verblijfplaats.

De brede rietkragen naast de Bronkreek en de Spuikreek (zie figuur 3.1.5.) vormen een potentiële habitat voor de Noordse woelmuis. Deze soort is echter sinds 2008 (<http://www.zoogdiervereniging.nl/noordsewoelmuis>) en ook in de periode 1930 – 1988 (Broekhuizen et al.1992) nooit in Zeeuws Vlaanderen waargenomen en om die reden niet in tabel 4.2.1. opgenomen.

De Bronkreek en Spuikreek vormen een potentiële habitat voor de in Zeeuws Vlaanderen voorkomende waterspitsmuis. In de nabijheid van het plangebied komt daarnaast de streng beschermde veldspitsmuis nog voor (ondermeer eigen vangstwaarneming). De grasberm naast de Pootersdijk (zie figuur 4.2.1.) is een potentiële habitat voor deze soort. Tabel 4.2.1. geeft de zoogdiersoorten weer die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Figuur 4.2.1. Grasberm naast de Pootersdijk: potentieel geschikt voor de veldspitsmuis

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X		
Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	X		
Haas (<i>Lepus europeus</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		
Hermelijn (<i>Mustela erminea</i>)	X		
Bunzing (<i>Mustela putorius</i>)	X		
Waterspitsmuis (<i>Neomys fodiens</i>)			X
Veldspitsmuis (<i>Crocidura leucodon</i>)			X
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)			X
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			X
Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)			X
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)			X
Grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)			X
Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)			X

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)			X
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

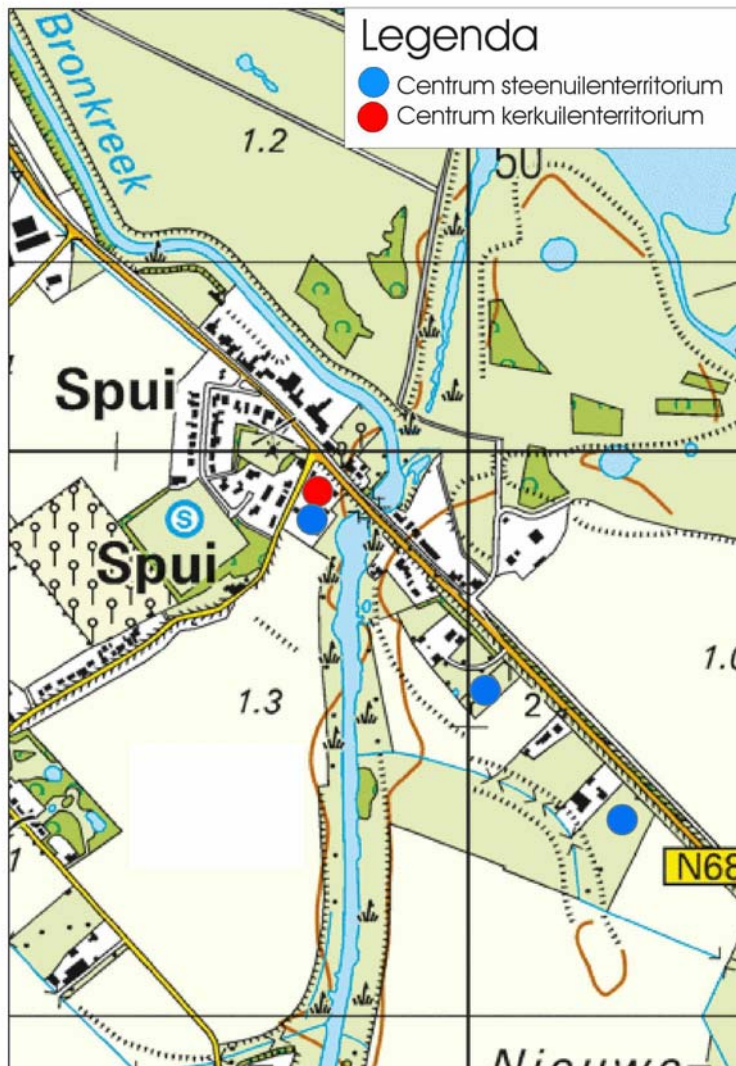
Tabel 4.2.1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Vogels

Tijdens het veldbezoek werden nabij de Spuikreek een bruine kiekendief, een grote bonte specht en een groene specht waargenomen. Daarnaast werden er op verschillende locaties in Spui huismussen waargenomen. Verschillende omwonenden gaven aan kerkuilen in het plangebied te hebben waargenomen. Tijdens het veldbezoek werd de kerkuilenkast in de schuur van de heer B. Vroegindewei (bewoner van Spui 2) geïnspecteerd; hierin bleek een holenduif (geen kerkuil) te hebben gebroed. De kerkuilenkast in de schuur van Pootersdijk 3 heeft volgens de bewoonster nog geen kerkuilenbroedsel gehad. Uit de vele uitwerpselen onder het uilengat van deze schuur (zie figuur 4.2.2.) en verse braakballen in de schuur, blijkt echter duidelijk dat er hier sprake is van een kerkuilenterritorium. Dit wordt eveneens door STONE (Steenuil Overleg Nederland) Zeeland bevestigd. Het centrum van dit territorium en de centra van de door STONE Zeeland in kaart gebrachte steenuilenterritoria zijn in figuur 4.2.3. weergegeven.

Figuur 4.2.2. Uilengat in schuur aan de Pootersdijk 3 (met uitwerpselen eronder)

Figuur 4.2.3. Centra van kerkuilen- en steenuilenterritoria in 2011 (Bron: STONE Zeeland, 2011)

In de schuur aan de Pootersdijk 3 waren tijdens het veldbezoek 3 nesten van de boerenzwaluw aanwezig. Waarschijnlijk broeden deze ook elders in het plangebied. Volgens Bert van Broekhoven (lid Vogelwerkgroep de Steltkluut) komen in de polders rond Spui bijzondere broedvogels voor als gele kwikstaart, roodborsttapuit en graspieper. In de rietvelden tussen Spui en de Otheense Kreek broedden in 2011 bijzondere vogels als blauwborst en sprinkhaanzanger, daarnaast zijn er in de Spuikreek diverse keren baardmannen waargenomen. Op het Eiland van Meyer en Gat van Pinte zijn 1 à 2 territoria van de Bruine Kiekendief aanwezig.

Het is goed mogelijk dat er gierzwaluwen of huismussen in vele gebouwen in het plangebied broeden. Ook is het mogelijk dat hierin tijdens het broedseizoen nesten aanwezig zijn van algemene vogels waarvan Dienst Regelingen (2009b) een omgevingsscan eist. Het gaat om soorten als koolmees, pimpelmees, zwarte roodstaart en spreeuw. Van de minder algemene huiszwaluw is bekend dat er een broedpopulatie aanwezig is (pers. med. Bert van Broekhoven).

Verder is het mogelijk dat er in het broedseizoen algemene vogels broeden in de struiken en bomen in het plangebied.

Tabel 4.2.2 geeft de vogelsoorten weer die mogelijk in het plangebied broeden en waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Ransuil (<i>Asio otus</i>)			X
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)			X
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)			X
Kerkuil (<i>Tyto alba</i>)			X
Steenuil (<i>Athene noctua</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 4.2.2. Mogelijk voorkomende jaarrond beschermde vogelnesten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Planten

In het plangebied werden alleen algemeen voorkomende plantensoorten waargenomen (zie ook paragraaf 3.1). Het veldbezoek vond echter plaats op het moment dat een aantal beschermde soorten echter niet meer bovengronds aanwezig was, en dus wellicht over het hoofd zijn gezien. In de gemeentelijke plantsoenen, tuinen en kaalgevreten weilandjes zijn strenger beschermde planten echter niet te verwachten. De rietkragen naast de Bronkreek en Spuikreek vormen echter een potentiële habitat voor diverse orchideesoorten (zie tabel 4.2.3.). De beschermde plantensoorten die volgens <http://www.soortenbank.nl/index.php> in redelijke aantallen in de omgeving van het plangebied voorkomen zijn genoemd in tabel 4.2.3.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Rietorchis (<i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i>)		X	
Brede orchis (<i>Dactylorhiza majalis majalis</i>)		X	
Brede wespenorchis (<i>Epipactis helleborine</i>)	X		
Zwanebloem (<i>Butomus umbellatus</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 4.2.3. In het gebied (mogelijk) voorkomende beschermde amfibieënsoorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Overige beschermde soorten

Voor reptielen zijn de biotopen in het plangebied grotendeels ongeschikt. De grote wilde tuinen aan de Graaf Jansdijk (zie figuur 3.1.7.) ogen echter geschikt als land- en voortplantingshabitat voor een aantal soorten bijzondere amfibieën. Van dergelijke soorten is alleen de kamsalamander (in 2009 en 2006) nog recent in het uurhok van het plangebied waargenomen (RAVON, 2007 en 2010b). Elders in het plangebied is de kamsalamander niet te verwachten wegens de afwezigheid van plantrijke poelen (kamsalamanders planten zich niet in stromend water voort). Beschermde vissen zijn in de Bronkreek en Spuikreek recentelijk niet waargenomen.

De mogelijk in het plangebied voorkomende amfibieën zijn weergegeven in tabel 4.2.4.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		
Kamsalamander (<i>Triturus cristatus</i>)			X
Bastaardkikker (<i>Rana esculenta</i>)	X		
Meerkikker (<i>Rana ridibunda</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 4.2.4. In het gebied (mogelijk) voorkomende beschermde amfibieënsoorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

5. EFFECTEN VAN DE VOORGENOMEN INGREEP

5.1 *De ingreep*

Het nieuwe bestemmingsplan betreft een actualisatie en heeft de bestaande situatie als uitgangspunt. Daarbij wordt het bestemmingsplan zo flexibel mogelijk, maar met behoud van rechtsbescherming ingevuld. In eerste aanleg zal het bestemmingsplan daarom conserverend van aard zijn. Dit betekent dat ten opzichte van de huidige planologische situatie alleen ontwikkelingen worden meegenomen voor zover die via een vrijstelling of ontheffing / afwijking afgerond zijn. Nieuwe ontwikkelingen volgen een eigen ruimtelijk spoor.

5.2 *Effecten van het nieuwe bestemmingsplan*

Doordat het nieuwe bestemmingsplan de bestaande situatie als uitgangspunt heeft, zijn er in principe geen nadelige effecten op beschermde natuurwaarden in het plangebied, op de in het plangebied gelegen EHS, of op de nabij gelegen beschermde gebieden.

Toch geeft het bestemmingsplan ruimte voor ontwikkelingen voor zover die via een vrijstelling of ontheffing/afwijking afgerond zijn. Voor de beschermde soorten uit de categorie 'algemeen beschermde soorten' zullen dergelijke maatregelen geen grote gevolgen op populatieniveau hebben. Holen en individuen van dergelijke soorten zullen hierbij mogelijk worden verstoord of verdwijnen. Voor al deze algemene soorten biedt de directe omgeving van het plangebied voldoende andere habitats.

Schade aan nesten van algemeen voorkomende vogels kan worden voorkomen door de vegetatie buiten het broedseizoen van de meeste vogelsoorten te verwijderen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli).

5.3 *Effecten op strenger beschermde soorten*

Vanwege de aanwezigheid van strenger beschermde vogelsoorten en vleermuizen, is er voor een aantal maatregelen die binnen het bestemmingsplan kunnen plaatsvinden, vooraf aanvullend onderzoek nodig. Zo zal er bij de sloop van gebouwen of kap van bomen met holten vooraf moeten worden bepaald of er geen vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn van vleermuizen, van jaarrond beschermde vogels, of van vogels waarvan Dienst Regelingen (2009b) een omgevingsscan eist. Voor vogels zijn deze gegevens op te vragen bij STONE Zeeland en/of bij het SOVON.

Middels een beperkte bestemmingswijziging is het in de toekomst wellicht mogelijk dat er hoogstamboomgaarden, weilanden, akkers, bos of grote tuinen in bouwgrond worden omgezet. Omdat het plangebied deel uitmaakt van 3 steenuilterritoria en 1 kerkuilterritorium moet worden aangenomen dat de aanwezige akkers, weilanden, hoogstamboomgaardjes, grote tuinen en bosjes deel uitmaken van een steenuil- en/of kerkuilterritorium. Het uitbreiden van bestaande bouwblokken en het toestaan van nieuwe bebouwing in dergelijke gebieden leidt dus tot minder foerageerhabitat voor uilen en dient daarom te worden gemitigeerd in nabijgelegen soortgelijke biotopen. Op deze wijze kan het duurzame voortbestaan van de steenuil- en kerkuil worden gewaarborgd.

Bij inrichtingsmaatregelen aan de grasberm naast de Pootersdijk is het nodig te onderzoeken of er veldspitsmuizen aanwezig zijn. Inrichtingsmaatregelen in de wilde tuinen aan de Graaf Jansdijk dienen vooraf te worden gegaan door onderzoek naar het eventuele voorkomen van de kamsalamander.

Bij inrichtingsmaatregelen aan de (riet)oevers van de Spuikreek en Bronkreek zal vooraf moeten worden bepaald of er geen beschermde planten of waterspitsmuizen aanwezig zijn.

5.4 *Effecten op beschermde gebieden*

Natura 2000 gebieden liggen op grote afstand van het plangebied. Deze afstanden zijn te groot om directe effecten door geluid of visuele hinder op de daar aanwezige soorten en habitats te mogen verwachten.

6. CONSEQUENTIES VANUIT DE WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

Het nieuwe bestemmingsplan is conserverend van aard en heeft daarom in principe geen nadelige effecten op beschermde natuurwaarden in of rond het plangebied. Er hoeft daarom geen ontheffing op de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Middels een beperkte bestemmingwijziging is een aantal nieuwe ontwikkelingen in het plangebied in de toekomst echter mogelijk. Bij aanvragen van beperkte bestemmingwijzigingen kan het soms nodig zijn gericht onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van strenger beschermde soorten. De locaties en voorgenomen ingrepen waarbij dit het geval is worden genoemd in paragraaf 5.3.

Steenuil en kerkuil, hun nesten, eieren en leefgebied zijn streng beschermd krachtens de Flora- en faunawet (Dienst Regelingen (2009a, 2009b en 2009c). Het nest en leefgebied van beide uilensoorten worden jaarrond als een vaste rust- en verblijfplaats (zoals bedoeld in de Flora- en faunawet) gezien. Bij nesten van de steenuil en kerkuil dient voldoende foerageerhabitat (kwantiteit, kwaliteit, bereikbaarheid e.d.) beschikbaar te zijn om het broeden succesvol te doen zijn. Vrijwel alle akkers, weilanden, grote tuinen en (kleine) hoogstamboomgaarden in het plangebied maken deel uit van kerkuilen- en/of steenuilenhabitat. Uitbreidingen van bestaande bouwblokken en het toestaan van nieuwe bebouwing in deze biotopen leidt tot minder foerageerhabitat voor de aanwezige steenuilen en kerkuilen en dient daarom in de nabijheid te worden gemitigeerd, bijvoorbeeld middels de door Hoogerwerf en Heijkers (2007) voorgestelde methodiek. Deze methodiek wordt momenteel door DLG Zuid in soortgelijke situaties toegepast en gaat uit van mitigatie in de vorm van inrichting en beheer van optimale biotopen, op een oppervlakte van 50% van de te vernietigen habitat.

Bij inrichtingsmaatregelen aan de (riet)oevers van de Spuikreek en Bronkreek zal vooraf moeten worden bepaald of er geen beschermde planten of waterspitsmuizen aanwezig zijn.

6.2 Overige regelgeving

Omdat er vanuit het nieuwe bestemmingsplan geen negatieve effecten op de EHS zijn te verwachten, zijn er op dit punt geen bezwaren vanuit het provinciale (natuur)beleid.

Omdat er geen negatieve effecten zijn te verwachten op de omliggende Natura 2000 gebieden en op Wetland Westerschelde, en er geen beschermde natuurmonumenten in de directe nabijheid van het plangebied liggen, is er geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

Literatuur

- Bijlsma, R.G., F. Hustings en K.C.J. Camphuysen. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff. 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden; European Invertebrate Survey, Leiden.
- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Hoogerwerf, G. en D. Heijkers (Red.). 2007. Methodiek Natuurcompensatie Limburg. Bepaling mitigatie en compensatie bij aantasting natuurwaarden. Natuurbalans-Limes divergens, Nijmegen.
- Limpens, H.G.J.A., K. Mosterd en W. Bongers. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON. 2001. Waarnemingsoverzichten. RAVON 4: 61-76.
- RAVON, 2003. Waarnemingenoverzicht 2001. RAVON, 5: 47-64.
- RAVON, 2004. Waarnemingenoverzicht 2002. RAVON, 6: 33-48.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010a. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2010b. Waarnemingenoverzicht 2009. RAVON, 38: 78-98.
- Roomen, van, M.W.J., A. Boele, M.J.T van der Weide, E.A.J. van Winden en D. Zoetebier. 2000. Belangrijke vogelgebieden in Nederland, 1993-97. Actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.